

За тиждень до вироку...

— А оцей вірус, про який зараз триндять кругом. Ну цей, китайський...

— Воно мені не треба.

— Стоп-стоп! — Жора розвернувся всім корпусом, перекинувся через спинку водійського сидіння. — Тобі у твоїй роботі, Дашко, слід знати про всяку заразу! Гляди, підчепиш від когось, мені передаси. — Таксист реготнув.

— Придурок, — втомлено зітхнула на задньому сидінні Даша. — Де ти бачив у Полтаві китайців?

— Одного колись віз на Харків, — уперся Жора.

— І як ти знаєш, що то був саме китаєць? — Дівчину починала дратувати тупість таксиста. — Зуб тобі даю, на сотню баксів заб'юся: поставити перед тобою китайця, корейця і японця — не вгадаєш, хто з них хто!

— Скажи ще — ти вгадаєш! — огризнувся той у відповідь.

— І не збираюся! Ані вгадувати, ані щось узагалі тобі казати на цю тему. Робити нема чого, завівся про дурне.

— Не таке вже й дурне. — Жора зараз був дуже серйозний, здавалося, обговорював чи не найважливішу для себе проблему. — Я ж поки на тебе чекаю, радію слухаю. Там казали вже сто разів: китайці в якомусь їхньому містечку нажерлися кажанів. Ті кажани були чи прострочені, як, бува, м'ясо в супермаркеті, чи ще щось... Коротше, пішла зараза гуляти Китаєм, від китайця до китайця. А їх кругом повно, тому вірусняк дуже швидко вибрався за

межі Китаю. І зараз розноситься світом. Уже до нас, чув, добирається.

Даша постукала себе пальцем по лобі.

— Отакий ти, Жоро, ясно? Я теж чула про той вірус. Дівки казали, то нас лякають, аби менше моталися за бугор на заробітки. І потім, коли ти вже такий уважний і слухаєш радіо, напевне чув — статевим шляхом зараза не передається.

— Правильно! — Таксист стукнув долонею по сидінню. — Хіба я про статевий шлях тобі кажу? Дихнув на тебе клієнт — і все, готовченко! Ти не відчуєш нічого. Потім дихнеш на мене і заразиш! А я пасажира заражу! Той заяву накатає, і таке діло не відмажуть, не прикриють. Я, Дашко, не мовчатиму! Мені при моїй роботі вірусів не треба. Тим паче, я чув, що воно ж через оце діло не передається! — Він постукав розкритою долонею по стиснутому кулаку.

Даша навзаєм постукала пальцем собі по лобі.

У салоні горіло світло. Дівчина бачила перед собою обличчя хай і не надто метикованого, проте наділеного тим, що називають *хлопським розумом*, бувалою у бувальцях чоловіка тридцяти чотирьох років.

Жора, за паспортом — Георгій Кравченко, відповідав усім стереотипам, за якими люди звикли визначати водіїв таксі. Слухав російський шансон, до того ж не налаштував певну хвилю на радіо, а вмикав пісні з флешки. Пасажир змушений слухати разом із водієм про те, як добре сидіти в тюрмі. І як красиві жінки люблять поганих вуркаганів. Таксист отримував дивне, близьке до збоченого задоволення від знайомства пасажира зі своїми смаками.

Коли хтось не витримував і просив вимкнути чи бодай зробити тихіше, Жора починав балакати.

Побазікати він був навіть не любитель — професіонал. Даша за своєю природою не любила язикатих людей, особливо — чоловіків. Підтримувати ввічливу розмову з клієнтами для неї завжди було важким, малоприємним обов'язком. Зазвичай із більшістю випадкових чоловіків, коханців на годину, вона не мала про що говорити. А їх чомусь завжди пробивало на пустопорожню балаканину. Особливо бісило, коли питали, як давно *цим* займається, отримує задоволення чи імітує і зараз як — збрехала чи по-справжньому.

Відпочити від цього в Жориному товаристві — годі й мріяти. Але й тут мусила змиритися, бо працювати з Кравченком вигідно. Його старший брат служив у прокуратурі, сидів на досить високій посаді та, головне, пересидів уже третю владу. До війни отримав омріяне крісло, з її початком дивом уникнув люстрації і тепер, за пів року після останніх виборів, навіть зміцнив свої позиції. Тому Георгій вважав себе недоторканим і, слід визнати, мав для того всі підстави.

На відміну від старшого брата, Жора кар'єрних амбіцій не мав. Робота таксиста в Полтаві його цілком влаштувала бодай через те, що за своє місце на ринку перевезень міг не хвилюватися. Усі, кому треба, знали, де служить його родич. Тому жодних перешкод не чинили, про конкуренцію не згадували. Навпаки, намагалися дружити з Кравченком. Як результат, Жора вважався таким собі блатним таксистом — не в кримінальному значенні цього слова. Просто відразу кілька великих місцевих операторів надсилали йому найбільш вигідні замовлення. І Жора ще й міг перебирати харчами, комизитися, ставити свої умови.

Даша познайомилася з ним не випадково. Підробляти, торгуючи собою, почала ще студенткою. Відразу потрапила під дах салону, контрольованого поліцією, яка, до всього,

зачищала міський ринок сексуальних послуг від нахабних індивідуалок. Даші ж не хотілося ділитися ні з ким — надто високо вона себе цінувала. Тож тримала носа за вітром, вуха — настовбурченими, і ось пощастило: до чергового клієнта її підвозив балакучий Георгій. Про його особливе становище раніше трошки дізналася від інших дівчаток, знайшла потрібні слова — і вже за місяць попрощалася з власниками обридлого салону.

Жора замовив слівце кому треба.

Той, *хто треба*, ще з кимось переговорив.

Ось уже скоро рік, як Даша має персональний безпечний транспорт, можливість обирати, коли, куди і до кого їхати, ще й захисника. Не персонального охоронця, тут краще: її спокій берегла, як хвалився Жора, міська прокуратура. А таксист після першого разу під час перемовин більше на натуральний розрахунок не претендував. Волів отримувати стабільні гроші раз на місяць. Усе одно виходило дешевше, ніж працювати під контролем та без права вибору й голосу.

Що ж, терпіти його позбавлені здорового глузду балачки — побічний ефект вигідної співпраці.

Було по дванадцятій ночі. Даша щойно звільнилася, але ненадовго. Домовляючись із цим клієнтом, самотнім гостем славного міста Полтава, вона підрахувала подумки заробітки й вирішила дозволити собі їхати додому відпочивати. А то й узагалі взяти вихідний, бо кілька останніх днів були вдалими. Та людині скільки не дай, усе мало: постійний кавалер покликав за місто, в Яреськи¹, на базу відпочинку. Місце перевірене, люди — теж, платять щедро.

¹ Яреськи — село в Полтавській області, на лівому березі річки Псел. Відоме своїми базами відпочинку, зокрема приватними. (*Тут і далі — прим. автора.*)

Можна потому дозволити собі й два вихідні. Одна біда, і не так біда, як незручність: пів ночі чекати.

О цій порі в Полтаві вже нічого не працювало. Звісно, знала Даша декілька місць, де нічне життя гриміло довше. Але там напевне здибає знайомих, доведеться пити з ними, тусити, витратити сили й гроші. Тож вирішила краще пересидіти годинку в теплому салоні Жориного таксі. А то й дрімнути на задньому сидінні.

Кравченку все одно. Він хоч як завезе її в Яреськи та забере звідки, коли скажуть. Від чекання грошей менше не ставало. Єдине — нудився, тому й завів модну нині тему якогось китайського вірусу.

— Зараз зима, — зітхнула Даша. — Взимку всяка зараза вимерзає.

— Тільки не китайська! — Жора клацнув пальцями. — Я чув, її спека вбиває. Мороз для тої болячки якраз дуже комфортне середовище.

— Коли морозило останній раз? Такі зими пішли... Діти скоро забудуть, що таке сніг.

— Твої діти? — реготнув Кравченко. — У тебе ж нема! Чи я чогось не знаю?

— Я про твоїх! — огризнулася Даша. — І хоре вже на цю тему. З пустого в порожнє, правда. Я б краще помовчала, із твого дозволу.

— Так і мовчи! Сиди отам, слухай розумних людей.

— Де їм тут узятися? Хіба тут у тебе десь пасажир-невидимка.

Жора не встиг відповісти — писнув смартфон.

Таксист не вимикав його ніколи. Постійно приймав повідомлення, дивився, чи вигідне замовлення, і або скидав сигнал, або відповідав. Жора вже попередив Дашу: поки вона буде в Яреськах, знайде й собі кілька вигідних клієнтів. Ближче до ранку машину часто викликали з передмістя

в якихось своїх справах або ті, кому треба на вокзал. Звичайно, на п'яту ранку він буде й завезе назад, цим Даша не переймалася.

Таксист прочитав повідомлення.

— Фіга-а-а-а, — протягнув замислено.

Тон Даші не сподобався. Жора встиг стати частиною її життя. Вона бачила й чула його різного. Зазвичай не аж такого різноманітного, проте він теж мав у запасі більше, ніж одну емоцію.

Але *таку* вловила вперше з часу їхнього знайомства.

Георгій Кравченко злякався.

— Що там? — Вона подалася вперед, зазирнула через плече.

Роздивилася послання.

Нічого не второпала.

Ну, пожартував хтось.

За чотири дні до вироку...

— Кордони можуть закрити.

— Можуть і не закрити.

— Не гарикайся, Нато. Я декого спитав у Києві кілька днів тому.

— Ага. Вам, Анатолію Анатолійовичу, завжди є в кого запитати в Києві.

Хромов підійшов до ліжка. Витягнув руку, поманив Наталю до себе. Вона натягнуто, гумово посміхнулася. Підвелася й сіла, опустивши ковдру й відкривши оголені груди. Не лише в погляді — в усій поставі читався зухвалий виклик. Мовляв, що ж ти мені зробиш, як покараєш за непослух?

— Є і буде, — спокійно погодився Хромов.

Потім легенько взяв правицею за підборіддя, нахилився, мовби з наміром поцілувати в губи — так вони часто забавлялися. Але замість цілунку хльоснув по губах лівою, намагаючись бити сильно, до крові, боляче. Свого домігся: Наталя зойкнула, сахнулася, спробувала вирватися. Хромов не пустив, стиснув лещата міцніше. Побачивши кров із розбитої губи та сльози в очах, відпустив, штовхнув молоду жінку назад на ліжко.

— Дійшло? Чи повторити?

Вона ображено промовчала, облизнула вражене місце. Хромов витягнув із кишені банного халата почату пачку вологих серветок, кинув Наталі. Поки витиралася, взяв на туалетному столику вполовинену пляшку «Red Label»,

хлопнув на два пальці в склянку з товстого скла, подав із блазнюватим напівпоклоном:

— Заспокійливе для шановної пані.

— Іди в жопу, — пробурчала Наталя ображено.

— Куди мені йти? — блазнівські нотки зникли, їх замінила неприхована погроза. — Я погано розчув. Так куди?

Вона мовчки взяла, зробила маленький ковточок, не втрималася — наступним ковтком спорожнила склянку.

— Що треба сказати?

— Я більше так не буду. — Наталя чемно поставила склянку біля себе на ліжко.

— Не так. — Хромов тугіше затягнув пасок халата.

— Я більше так не буду, *таточку*.

Тепер він був задоволений — прочитав у її вологих очах щире каяття.

— Почнемо спочатку. — Налив собі, заговорив, походяючи кімнатою навпроти широкого ліжка. — Паніки про вірус і без офіційних повідомлень вистачає. Там, — рука зі склянкою хитнулася вгору, до стелі, — є вказівка поки що тему не розганяти. Але далі думки розділилися. Хтось радить перемістити свої родини до Єгипту чи кудись далі. Десять на місяць, а там усе вляжеться. Інші вважають, що краще не робити різких рухів, бо це помітять і розганятимуть паніку ще більше. Дивіться: влада своїх із країни евакуює, таке інше. Словом, піде лайно по трубах.

— А ти своїх вивезеш чи залишиш?

Хромов насторожився. Відколи наблизив Наталю Шершевич до себе, діяла негласна угода: коханка не дорікає йому дружиною і взагалі поводить себе так, ніби нічого про його сім'ю не знає. Зі свого боку, Галина, законна дружина Хромова і матір двох його дочок, робила вигляд, що чоловік багато, тяжко працює і посада вимагає часом ночувати в кабінеті. За це обидві отримували повне матеріальне

забезпечення і мали право вимагати тих чи інших благ у будь-який момент.

Звісно ж, кожна з них мусила відчувати розумну межу й бачити краї. Особливо це стосувалося Наталі — з її попередницею Хромов попрощався, щойно вона почала вередувати і надто багато собі дозволяти. Навіть спробувала шантажувати його: рівно настільки, наскільки вистачило клепки. Анатолій Хромов мав чимало можливостей, аби зіпсувати життя тим, хто пішов проти нього. Навіть одне криве слово вже ставало підставою потрапити до списку його особистих ворогів.

Тільки ж тут, із Наталею, була *особлива* ситуація.

— Про своїх я подбаю сам, — відрубав Хромов. — З тобою нічого погоджувати не збираюся. А ось тобі, — гоїднув у її бік склянкою, — здалося б забратися з Полтави так далеко, як я можу собі дозволити відправити.

— Сам кажеш — кордони закриють.

— Це значить, що тебе, навіть за великого бажання, назад повернути скоро не вдасться. А якщо прикусиш язика, не розляпаєш своїм дурнуватим подружкам, не виставлятимеш фоточок у купальнику в ті ваші довбані інстаграми з тіктоками чи фейсбуками — взагалі пересидиш бурю.

— Чому ти не можеш зараз її приборкати? Бурю, маю на увазі. Колись же зміг. Слабеньким став, Анатолію Анатолійовичу?

На коханку вже подіяло віскі. Так подіяло, що Наталя сама, не заморочуючись, аби прикрити голизу, перекотилася ліжком до туалетного столика, в русі підхопила порожню склянку, хлюпнула в неї ще, відсалютувала Хромову. А випивши, послала повітряний цілунок.

— Уже не той татко Хромов, скажи? Не той? — Бісики враз зникли з очей, молода жінка лягла на живіт, засичала: — Не смій мене більше бити, ти! Ким себе уявив?

Він зрозумів, що перегинає. Присів поруч, поклав руку на оголену спину, між лопатками, легенько пошкріб доглянутими нігтями.

— Нато, я не бачу іншого способу сховати тебе на той час, поки все вляжеться.

— Усе вляглося. Ти сам казав.

— Я так думав. Але щось пішло не так. Комуś не вдалося закрити рота. І якщо хочеш поговорити, то почнімо спочатку, — це була його улюблена фраза. — У тому, що сталося минулої осені, моєї провини нема ні грамульки. Витягнути тебе з халепи, в яку ти скочила з власної дурості, вважав і досі вважаю своїм прямим обов'язком. Ми ж відповідаємо за тих, кого приручили.

— Пригодували. Так буде правильно. Ти пригодував мене, Хромов. Як тваринку домашню.

Образа й зухвалість ось-ось зміняться на непотрібну йому зараз істеріку.

— Нам обом вигідна зараз оця паніка довкола вірусу. До речі, я не вірю, що він дійде сюди, до нас. Та нехай. Наші недруги змушені будуть переключитися. Димова завіса, дуже вчасна й доречна. Ну а ти перебудеш у теплих краях. За програмою «все включено». І не дай боже поткнешся в мережу, нагадаєш про себе. Повір, так ти даси привід бити вже по мені. А я змушений буду захищатися публічно. І це вдарить по Галині й моїх дівчатах. Ніхто не стає сильнішим, коли б'ють по родині. Усе, Нато, тему закрито. Знайди собі країну, курорт. Бажано — акційну пропозицію.

Як свідчення того, що розмову завершено, Хромов скинув халат, під яким теж нічого не було. Не озираючись на збентежену коханку, вийшов із спальні, зайшов у душ. Робочий час іще тривав, але Анатолій не любив працювати взимку. Особливо драгував своїми короткими днями січень, який ось зараз добігав кінця. Наближення

вечора щоразу провокувало Хромова згортати справи. Тому в січні, як загалом у всі зимові місяці, його трудова активність згасала вже по обіді. Увага притуплялася, думки розсіювалися, як наслідок — з'являвся ризик наробити помилок.

Нинішня ситуація, з якої Хромов вирулював усіма силами, вимагала від нього мобілізації на всіх фронтах, на яких він змушений був битися, тримати оборону, наступати.

— А-а-а-а-а! А-а-а-а-а!

Шум води спершу приглушив крики. Потім Анатолій вирішив — Наталя сміється чи все ж таки збилася на істеричку. Щойно закричала втретє, вискочив з-під душу, не закривши кран. Коли вибігав із ванної, послизнувся й мало не впав, дивом утримався на ногах. Забіг як був — голий. Завмер посеред спальні. З нього стікало, сам собі він мимоволі нагадав казкового водяника.

— Я думав, тебе тут ріжуть!

Справді, жодних причин для переляку. Наталя, далі не одягнена, сиділа на ліжку й розгублено крутила головою. Між розсунутих ніг екраном догори лежав її смартфон, дорогий, сама вибрала подарунок на Різдво, три тижні тільки ним користувалася.

Хромов помітив — Наталя не стрималася, зайшла на якусь зі своїх сторінок у соцмережах. Так вона звикла знімати стрес, перемикати увагу, релаксувати. Анатолія це драгувало, вибішувало, але проти віртуального світу він був безсилий.

— Якого хріна, Нато! Чого верещиш, наче гвалтують!

Замість відповіді вона показала на екран.

Рука тремтіла.

Хромов схопив телефон, глянув на зображення.

Сплюнув роздратовано: подружка якась напилася і дуркує, чого дівка так розійшлася...

За два дні до вироку...

Удару Гліб не чекав.

Тим паче від чоловіка, нижчого за себе на пів голови й геть не спортивного. Навпаки, Ігор Удальцов міг би добряче заробляти в рекламі здорового способу життя — працювати моделлю, яка наочно демонструє всі наслідки життя нездорового. Був худим, аж кістлявим, наче його хто навмисне тримав на голодній пайці. Сутулим, а за бажання можна навіть охрестити його горбатим, хоч той горбик і не надто випинає на спині. Лисина, точніше — пліщина, робила Ігоря старшим за його реальний вік, а Гліб Нестеров знав його паспортні дані. Нарешті, варто Удальцову посміхнутися — і стоматологи мусили б відразу зробити мисливську стійку. Там роботи непочатий край, було би бажання пацієнта.

Загрозою Ігор не був ані для кого.

Навпаки, поруч із ним, так собі думав Гліб, краще триматися, не чхати. Інакше змете бідаку ударною хвилею. Стукне спиною об найближче дерево чи стовп — травму чи бодай забій середнього ступеня тяжкості гарантовано.

Але атакував нападник так стрімко, ударив так сильно й точно, що Нестерова самого відкинуло до стіни. Він не чекав, не готувався, тож не втримався на ногах і сповз на підлогу. Удальцов не забарився — підскочив упритул, лупонув носакон, куди вцілів, без розбору. Щоби звалити Гліба на підлогу й остаточно перетворити на хлопчика для побиття, вистачило лише двох копняків. Третій вразив пахвину.

Завивши від болю, Нестеров закрив жменею найвразливіше в чоловіків місце.

І ось тоді тупий чорний носак важкого черевики розквасив йому носа.

Кімната гойднулася разом із цілим світом. Гліб лежав із залитим кров'ю та огидною юшкою лицем, із забитими яйцями, памороками в голові й рахував різнобарвні зірочки перед очима. Та все одно не вірив, що все це відбувається з ним.

Адже він — успішний менеджер, керуючий відділенням солідного банку, типовий «білий комірець», зразковий представник середнього класу. Випиває помірно, лише по великих святах та на корпоративах, де гріх не відірватися й не обговорити все наступного ранку. Ще й помірятися, хто на фото й відео матиме брутальніший і кумедніший вигляд, хто найкрутіше клеїв дурня. Він бігає підтюпцем щодня, починає ранок із пробіжки, через день — басейн і спортзал. Правильно харчується, контролює вагу й регулярно, з найменшого приводу, навідує терапевта у приватній клініці. Він дбає про чоловіче здоров'я і ніколи — гаразд, іноді трапляється, але ж на корпоративних вечірках всяке буває, — не гуляє від законної дружини.

Виявляється, всю цю ілюзію захищеності ладен зруйнувати один удар розлюченого непоказного чоловіка. Який не знати де взявся й невідомо куди зникне. І, що найгірше, незрозуміло в чому звинувачує Гліба, свого вдячного партнера.

— Мені насрати, чому й за скільки ти мене здав, — просичав Удальцов згори. — Скажи, кому.

— Ігорю... Тут якась шняга... Помилка... — голос Нестерова нагадував скавчання покараного цуцика.

Нападник знову копнув лежачого, цього разу не сильно, хіба для порядку. Ступив до столу, на якому лишив свій

смартфон. Присів, тицьнув дисплей під Глібів розквашений ніс.

— Мій номер мало хто знає. Ти — серед обраних, Глібе. Поясни.

Гліб уже бачив цю есемеску. З неї все почалося. Ігор несподівано захотів зустрітися. Але не в нього вдома, не на території Нестерова, тим паче — не в його офісі. І парк, сквер, кафе, ресторан абсолютно виключаються. Тому Гліб не мав виходу й вибору, запросив його *сюди*. Перше, що Удальцов йому пред'явив, — дивне повідомлення, отримане зранку.

А воно справді дивне — жарт, інакше не назвеш.

Нагадає звичайну гіфку¹. Типовий заміник тисячі слів, коли треба легким порухом руки висловити якусь емоцію. Так, схожих картинок Гліб досі не бачив. Проте він багато чого не бачив.

Чоловічий кулак, стиснутий.

Далі він повільно розкривався, мов квітковий бутон.

На розкритій долоні — велика кругла пляма чорного кольору.

Така велика, що на ній вмістилися п'ять криво виписаних літер.

Долоня стулялася, щоб за мить знову розкритися й показати чорну мітку. Навіть той, хто ніколи не читав «Острова

¹ Гіфка — від GIF (англ. *Graphics Interchange Format* — «формат обміну зображеннями») — растровий графічний формат, популярний у всесвітній павутині через відносну простоту та мобільність. Гіфка підтримує анімаційні зображення — послідовність із кількох статичних кадрів, а також інформацію про те, скільки часу кожен кадр повинен бути на екрані. Анімацію можна зробити циклічною, тоді за останнім кадром почнеться відтворення першого.

скарбів», напевне бачив той веселий мультик. Це перше, що стукнуло Глібові в голову.

Гліб не стримався, засміявся. Щиро, не натягнуто. Виявляється, дорослу людину, ще й із досвідом, який мав Удальцов, можна налякати звичайним мережевим жартом.

Його реакція зірвала Ігореві гальма.

— Я тут ні до чого, — повторив Нестеров, далі зачас- тив, випльовуючи слова виправдання разом із рожевою слиною: — Я взагалі не врубаюся, що це таке, Ігорю! Правда, старичок, без поняття! Ти ж не тільки мені цей номер давав, сам же кажеш! А може, — схопив Удальцова за ногу, — може, поясниш, що воно таке, га? Чого ти так завів- ся? І разом помізькуємо, хто так погано жартує!

— Не жарти, — відрубав Ігор, але вже трохи охолонув, дивився на лежачого інакше. — Знати б, звідки прилетіло... Хоча, блін горілий, то вже мене мало чуває.

— Хіба відправник...

— Поза зоною, — перервав Удальцов. — Там інакше й бути не могло. Явно використали ліву сімку. Порізали й викинули, хрін простежиш. І не простежу я, бо нема в мене такої техніки.

— Є всякі програмки. — Гліб вирівняв дихання, поволі почав опановувати себе, відчув — Ігор попустився, загрози від нього вже нема. — Принаймні у нас в офісі хлопчина сидить, за безпеку відповідає. Дай номер, спробую.

— Спробуєш що?

— Відстежити. — Нестеров поволі підвівся, вперся плечем об стіну, заговорив упевненіше. — Нехай картку викинули. У нас такі спеці — супер. Можуть визначити й зафіксувати точку, де телефон з'являвся востаннє. Більше скажу, якщо з нього дзвонили чи комусь іншому посилали цю чорну мітку, його теж відмоніторять. Хтозна, раптом місце тобі щось підкаже.

Ігор замислено подивився на свій смартфон. Переклав у ліву руку, плавно підвівся. Простягнув Глібові правицю.

— Вставай. Піди вмийся. Якщо це реальна тема, то перетремо. Просто так я не дамся.

Кому Удальцов не збирався даватися, Нестеров мудро вирішив не цікавитися.

Уже коли човгав до ванної кімнати, почув у спину:

— А що це за хата, Глібе? Тут можна перекантуватися, якщо раптом засідка?

Гліб подумав і вирішив не говорити йому правду.

Задля власної ж безпеки.